

Intézmény neve: Táncsics Mihály Gimnázium és Szakközépiskola

Intézmény e-mail címe: tancsics@tancsics-ohaza.sulinet.hu

Kitöltő neve: Lengyelné Makay Helga

1. A "Jó gyakorlat"

Megnevezése: A NAGY VÁSÁR (Virtuális vállalkozások bemutatkozása, kiállítás és vásár formájában, egy igazi projekt tervezése, lebonyolítás, értékelése.)

2. A tulajdonos

neve: Táncsics Mihály Gimnázium és Szakközépiskola

képviselője: Blahó János

3. A megvalósítás helyszíne:

Intézmény/intézmény-egység/feladatellátási hely: Táncsics Mihály Gimnázium és Szakközépiskola/szakközépiskola

Intézmény OM-azonosítója: 028381

Régió: Dél-Alföld

Megye: Békés

Település: Orosháza

Irányítószám: 5900

Utca, házszám: Táncsics u. 2.-4.

4. Az alkalmazási terület:

- x pedagógiai
- x módszertani
- x oktatásszervezési
- szervezetfejlesztési
- egyéb

Intézménytípus: gimnázium, szakiskola, szakközépiskola

Korosztály: 14-18

5. Tartalmi leírás:

1. 5.1 Melyek a bemutatott jó gyakorlat céljai?

A program egy aktív, tanuló központú, az egyes ismeret területeken tanultakat magas szinten integráló, projekt jellegű tevékenység. A program során az osztályokban 4-5 (max. 7 fős) csoportokat hoznak létre, amelyek a továbbiakban mint egy virtuális vállalkozás marketing és reklám tevékenységét végzik. A vállalkozás tevékenységi körét maguk határozzák meg. A tevékenység középpontjában egy kiállításra való felkészülés áll, ahol saját standon kell bemutatni a cég tevékenységét. A csoport tagjainak nem kell külön közgazdasági, vagy üzleti ismeretekkel rendelkeznie. A szükséges marketing ismereteket a munka során, a gyakorlati tevékenységek elvégzése közben szerzik meg. A tevékenység egyben egy konkrét projekt is, melynek során a projektek alapvető tulajdonságaival, azok menedzselésével is megismerkednek. A program célja, hogy minden tanuló egy csoport tagjaként, megismerje a projektek működésének lényegét, aktív tagja legyen egy működő csoportnak. Képesek legyenek a csoporton belül a munkamegosztás kialakítására, képesek legyenek hatékonyan együttműködni egy cél megvalósítása érdekében. Tudjanak kompromisszumokat kötni, személyre szabott feladatokat határidőre elvégezni, felelősségérzetük egymás és a közös cél iránt kialakuljon.

E mellett a munka során alkalmazniuk kell azokat az informatikai eszközöket, eljárásokat, amelyeket a szaktárgyakban tanultak. Hatékony kommunikációt kell kialakítaniuk egymással, valamint az esetleg bevont külső partnerekkel.

Gyakorlatban sajátítják el a marketing alapvető ismereteit. Saját költség keretükön belül, az erőforrásokat belátásuk szerint oszthatják fel, keresve a leghatékonyabb megoldásokat. Munka során lehetőségük van az egyes tantárgyak ismereteinek (informatika, rajz, kommunikáció, stb.) integrálására.

Munkájuk eredményét egy iskolai kiállításon mutatják be, ahol a diákok is értékeli munkájukat. A projekt lezárásakor egymást és önmaguk tevékenységét is értékeli, levonják a következtetéseket, amelyeket a következő alkalommal hasznosíthatnak.

1. 5.2 Amennyiben a "jó gyakorlat" kiemelten alkalmas arra, hogy szolgálja az áttérést a tananyagközpontú módszertanról a tanulóközpontú/gyermekközpontú pedagógiai eljárások alkalmazására, ennek eszközrendszerét konkrétan, részletesen mutassa be.

A program középpontjában egy közösen meghatározott cél áll. A tanulók számára óriási tere van az alkotó fantáziának, a kreatitásnak, a különböző manuális készségek kibontakoztatásának, alkalmazásának. A cél elérése érdekében végzett tevékenységek ugyan alkalmazzák a szaktárgyakban is megszerzett ismereteket, de egészen más szerkezetben, egy cél elérése érdekében. Kiemelkedő szerep jut az együttműködésnek, az együttműködésre való alkalmasság kipróbálásának. A korszerű projektmódszer a lehető legteljesebben bontakozhat ki a tevékenység során, azzal kiegészítéssel, hogy magát a projektet is nekik kell megtervezniük. A projekt zárása a kiállítás időpontja, tehát valódi határidőkkel kell dolgozniuk. A teljes projektciklust végigkövetve értékeli is munkájukat.

A munka során nem kapnak konkrét irányítást, de minták segítségével a szaktanárok segítik az elindulást. A munka során az egyes szakterületek szakembereivel és természetesen külső szakértőkkel is konzultálhatnak, segítségüket felhasználhatják a munka során, ennek következtében a kommunikációs tér az iskolát messze meghaladóra bővül.

A csoport saját működési rendjét is magának kell meghatározni, s az egyes feladatokra a legmegfelelőbb tagot delegálni. Ez nagy mértékben segíti az együttműködés képességének kialakulását.

1. 5.3 Amennyiben a "jó gyakorlat" kiemelten és célzottan szolgálja valamely kompetenciaterületen, műveltségterületen a kompetencia alapú oktatás eszközrendszerének eredményes alkalmazását, ezt konkrétan, részletesen mutassa be.

Elsősorban a szociális kompetencia terület fejlesztésére alkalmas, de jelentős eredményt lehet elérni a módszerrel az IKT kompetencia területen belül is.

A tevékenység igazi projekt benyomását kelti. A résztvevőknek egymás között fel kell osztaniuk azokat a szerepeket, amelyek általában egy projektben is megjelennek. Meg kell valósítaniuk egy hatékony munkamegosztást. A rendelkezésre álló anyagi és eszközökben megjelenő erőforrásokkal kell gazdálkodniuk, de vonhatnak be további erőforrásokat is a siker érdekében, itt kaphatnak szerepet a külső kapcsolatok, a szülők is.

A sikeres tevékenységnek elengedhetetlen feltétele a gyors és jól szervezett információ csere, a hatékony kommunikáció. A kommunikációnak számtalan színtere adódik a projekten belül, hiszen a csoport tagjainak, az egyes funkciókat ellátó személyeknek egymással, a támogató személyekkel, a szaktanárokkal, valamint a vásár során az érdeklődőkkel egyaránt a megfelelő módon, és formában kell információt cserélni.

A sikeres projekt elengedhetetlen feltétele a belső kommunikáció tervezett, a problémához igazodó kialakítása. A belső kommunikáció hatékony módszereit eszközeit, szinte saját maguk a diákok fedezhetik fel, s van lehetőségük alapszinten megismerkedni a projekttervezés korszerű eszközeivel is (pl. MS Office Project 2007).

Az egyes területek fejlesztésére, s moderálására az intézmény tapasztalt (közgazdász, marketinges, informatikus, stb.) szakembereit hívjuk meg, ezzel is garantálva a szakmaiságot.

1. 5.4 Amennyiben a "jó gyakorlat" kiemelten és célzottan szolgálja a gyermekek, szülők egyenlő hozzáférését a minőségi neveléshez, oktatáshoz, továbbá a sikeres együttnevelést, ezt konkrétan, részletesen mutassa be.

Annak ellenére, hogy ez a „jó gyakorlat” nem kifejezetten az együttnevelés területére irányul, ennek ellenére a sok éves tapasztalat azt mutatja, hogy a szülő – iskola - diák együttműködés erősítéséhez jelentősen hozzájárul. Már a konkrét cél kitűzésében is szerepet kaphatnak a szülők, amikor indirekt módon a szülő „példakép” jellege hatást gyakorol a diákok döntéseire. A további erőforrások bevonása során pedig nagyban építenek a szülői segítségre. Ennek köszönhetően könnyen kialakul egyféle sajátos együtt munkálkodás, feladat megosztás is. A szülőket minden

esetben előzetesen tájékoztatjuk a projektről, s felkérjük őket arra, hogy amennyiben a tanulók be kívánják vonni őket a munkába, akkor segítsék őket, de semmi esetre sem vegyék át tőlük a szerepeket.

1. 5.5 Itt sorolja fel és röviden támassza alá, milyen hatások, eredmények várhatók a gyakorlat alkalmazásától. Itt a felhasználó számára kell megjeleníteni az adaptáció pedagógiai hasznát.

1. Csoportépítés: projekt csoport kialakítása, feladatok felosztása, hatáskörök és felelőségek, munkamegosztás
2. Projektmunka megismerése, a tervezés fontosságának felismerése, az eszközök használatának fontossága.
3. Projekttervezés legfontosabb elemei.
4. A kockázat és annak kezelése.
5. Kommunikációs terv elkészítése, fontossága.
6. A kommunikációs technikák, a hatékony kommunikáció jelentőségének felismerése, a kommunikáció megszervezése a csoporton belül, illetve a csoport és a partnerek között.

1. 5.6 Annak összefoglaló leírását várjuk, hogyan alakult ki, milyen fázisai voltak a "jó gyakorlat" kifejlesztésének. Ez a leírás a felhasználó számára láthatóvá teszi az innováció alkalmazásakor várható feladatokat, segíthet az adaptációs munka tervezésében.

A csoportban meghatározott célok elérésért közösen végzett munka csoportot, közösséget erősítő szerepe közismert. Ez jelenik meg az egyes diákprogramok, együtt végzett munkatevékenységek, órai csoportmunka során is.

Erre a tapasztalatra építve alakult ki a rendszer, amelyben a bemutatkozás, a megmérettetés lehetősége a motiváló tényező a mind jobb teljesítmény elérése érdekében.

A projekt tervezés, szervezés elsősorban a gyakorlatban sajátítható el, s az egyes eszközök szükségessége is elsősorban a gyakorlatok során igazolható. Ennek megfelelően nem elméleti oktatást kell ezeken a területeken megvalósítani, hanem a gyakorlat során felmerülő problémákra ezen eszközök használatával kell választ adni.

Az önállóan, alkotó módon végzett tevékenység egyféle önmegvalósításra is lehetőséget ad a csoportnak.

Az egyes csoportok tevékenységük eredményét kiállításon mutathatják be. E tekintetben közel tíz éves tapasztalatra tettünk szert, s ezen tapasztalatok felhasználásával rendszeresen finomíthatjuk az alkalmazott módszereket.

1. 5.7 Azt kell bemutatni, hogy milyen jellemző körülmények esetén (a tanulócsoporthoz összetevői, az együttműködő partnerek összetétele, települési, térségi jellemzők, a szervezeti működés sajátosságai stb.) működőképes az ajánlott jó gyakorlat.

A „jó gyakorlat” a 9-12-14. évfolyamos korosztály esetében egyaránt alkalmazható. A tevékenység elsősorban alapvető informatikai ismereteket, s informatikai infrastruktúrát igényel. Annak megfelelően, hogy ezek milyen mértékben és mennyiségben vannak jelen, s használhatóak fel, szabadon lehet alakítani a projektet. Célszerű a rendelkezésre álló erőforrásokhoz igazodni, megőrizve a projekt alapvető céljait, de nem kiszolgáltatva a sikert a technikai háttérnek.

A csoportok kialakítása során alkalmazhatunk különböző módszereket, önkéntes társulás, vezetők kiválasztása, majd körjük csoportok szervezése, stb. A csoportok összeállításánál érdemes figyelembe venni a projekt csoportok kritériumait. Nagy segítséget jelent az osztály előzetes felmérése, megismerése egy pl. szociológiai felmérés segítségével.

1. 5.8 Mitől tekinthető újszerűnek, egyedinek az itt leírt jó gyakorlat? Abban az esetben is, ha adaptációs feladat előzte meg annak intézménybeli létrejöttét (pl. HEFOP programok alkalmazása).

Az egyes „korszerű” technikákat nem megtanítja, hanem olyan életszerű szituációt teremt, amelyben az egyes technikák alkalmazásának igénye önmagától felmerül, ezáltal, valós igény jelenik meg a megismerésére, alkalmazására. Ebben a pedagógiai szituációban a tanulók könnyebben elfogadják, használják az útmutatásokat. A gyakorlatok során mélyebben bevésszük az itt alkalmazott elvek, elméleti ismeretek. Egyúttal megismerkedhetnek a csoportos projektmunka nehézségeivel is, felismerhetik az együttműködés fontosságát, az eltérő képességek és tehetségek fontosságát, alkotó összhangjának lényegét. E gyakorlat egyféle kezdőlökés szerepét töltheti be, s ennek hatására azok a tanulók akik mélyebben szeretnének megismerkedni ezzel a területtel, további tanulmányok felé fordulnak. Azon tanulók akik nem akarnak szakemberként foglalkozni ezzel a területtel ízelítőt kapnak a valós projektek lebonyolításából, ezáltal már felkészültebben nézhetnek szembe a rájuk váró ilyen irányú elvárásokkal is.

1. 5.9 Hogyan lehet ellenőrizni és értékelni a megvalósulás gyakorlatában a működés eredményességét?

1. A munka során keletkezett a projektre vonatkozó dokumentáció értékelése: projektterv, kommunikációs terv, kockázatelemzés, stb.
2. A projekt végén egy kiállítás során a diákok értékelhetik a résztvevők teljesítményét, ennek lehetséges módjai a szavazás, pontozás, virtuális vásárlás, stb.
3. Szakmai zsűri értékelése.
4. Figyelemmel kísérni a résztvevők későbbi iskolai tevékenységét, milyen mértékben épültek be a megszerzett ismeretek a mindennapi szervező, koordináló tevékenységekbe.
5. Önértékelés, a csapatok közös értékelése, tapasztalatok levonása szaktanári segítséggel.

A fenti öt pont közül az első három, akár számszakilag is értékelhető. Amennyiben arra lehetőség van a legjobb eredményt elérők számára díjazást, esetleg hasonló versenyen nagyközönség előtti megmérettetést, vagy egy iskolát reprezentáló hasonló megjelenés megszervezését is ki lehet tűzni. Iskolánkban ez utóbbi két elismerés is bevált módszer.

6. Referenciák:

kipróbált és továbbfejlesztett

Nevezze meg az alkalmazás során bizonyított referenciákat! Kérjük, jelöljön meg az intézményhasználók elégedettségét igazoló, közvetlenül a jó gyakorlatra vonatkozó, utaló referenciákat. Ilyenek lehetnek például méltató, elégedettséget igazoló dokumentumok, vagy könyv, tanulmány stb.) .Mutassa be (legfeljebb egyoldalas terjedelemben) a hasznosulás meggyőző tapasztalatait!

A módszer sikerét bizonyítja, hogy az iskolai megmérettetésben legjobban szereplő tanulók gyakran országos megmérettetésekben is jól szerepelnek. Bizonyítja ezt több országos versenyen elért 1-5 helyezés, valamint különdíjak.

7. Humán-erőforrás igény:

Itt fejtse ki részletesen, milyen humán-erőforrás igény szükséges a sikeres adaptációhoz a jó gyakorlatot átvevő intézmény számára. Szükséges-e például pedagógiai asszisztens, rendszergazda, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus együttl működése, és/vagy megemelt óraszám tanulócsoport vagy pedagógus számára, illetve egyéb személyi feltételek.

A program bevezetése nem kíván különleges képzettséget. A szükséges mintákat, tananyagot, példákat, szaktanácsadást a tapasztalatok átadását biztosítjuk, akár felkészítő tanfolyammal is. Érdemes azonban a bevezetéshez egy olyan szaktanári csoportot létrehozni, amelyben megtalálható egy közgazdasági, marketing ismeretekkel, egy informatikai ismeretekkel, valamint egy projekt tervezési lebonyolítási ismeretekkel rendelkező kolléga is megtalálható. Ebben az esetben a bevezetés nagyon gyorsan elvégezhető, s a tanulók segítése garantáltan zökkenőmentes lehet.

8. Az adaptációhoz, a fenntartáshoz szükséges eszközigény:

Itt adhatja meg a "jó gyakorlat" egyedi egykőzigényét. (Például: játékok, info-kommunikációs eszközök, taneszközök, berendezések stb.)

A bevezetéshez az általában rendelkezésre álló informatikai eszközök: számítógép, nyomtató, szkener, digitális fényképezőgép szükséges, de nem nélkülözhetetlen. A kapcsolattartás az interneten keresztül megvalósulhat. A személyes konzultációk, illetve a minták, segédletek, elektronikus tananyagok kiváltják a tankönyveket. A szoftverek tekintetében megfelelnek az ingyenes irodai programcsomagok is, illetve ingyenes képszerkesztő program. Amennyiben arra lehetőség van, akkor érdemes megismerni a Microsoft Office Project valamely verzióját, de demó változatban ez is hozzáférhető.

A kiállításához elsősorban dekorációs anyagokra van szükség, de ezt egy egységes költségvetéssel lehet szabályozni. Az ezt meghaladó igényeket külső források bevonásával kell biztosítaniuk a csapatoknak. A kiállításához helyet, paravánokat kell biztosítani, vagy dekorálásra alkalmas szabad falfelületeket. A díjazást az iskola lehetőségeihez lehet igazítani.

9. Az átvételéhez szükséges költségek típusai:

- x Know how ára
- x Hospitálás, helyszíni tapasztalatszerzés
- x Utazás
- x Mentorálás, az adaptációs folyamatba ágyazott felkészítés
- Vezetői és/vagy pedagógus-képzés, továbbképzés
- Kiadvány, DVD, CD

- Egyéb költség

10. Az átadás-átvétel költségterve:

A leírt "jó gyakorlat" költség típusok szerinti bekerülési költsége, amely nem tartalmazza az adaptációhoz, fenntartáshoz szükséges eszköz igény költségét. A megadott összegek modulárisan is kalkulálhatók, ha szakmai szempontból az indokolt. Az alapmodul költségének azonban a "jó gyakorlat" biztonságos átvételéhez szükséges alapvető átadási költségeket tartalmaznia kell. Fel kell tehát sorolni azokat az összetartozó, egymástól elválaszthatatlan költségelemeket, amelyek az átvétel sikeréhez nélkülözhetetlenek.

Know how: 100.000.- Ft

Hospitálás (2 alkalom, összesen 10 órában): 100.000.- Ft

Utazás, helyettesítés (3 alkalom): 100.000.- Ft

Mentorálás (3 alkalom): 120.000.- Ft

11. Kapcsolattartó személy:

Neve: Misinszkiné Szőke Nóra

Beosztása: igazgatóhelyettes

Postacíme: 5900 Orosháza, Táncsics u. 2.-4.

Telefonszáma: 0668411362

Mobiltelefon száma: 06205815021

E-mail címe: msnora@tancsics-ohaza.sulinet.hu

Intézmény neve: Táncsics Mihály Gimnázium és Szakközépiskola

Intézmény e-mail címe: tancsics@tancsics-ohaza.sulinet.hu

Kitöltő neve: Gabnai Edit

1. A "Jó gyakorlat"

Megnevezése: A problémaalapú csoportmunka alkalmazása a környezeti nevelésben

2. A tulajdonos

neve: Táncsics Mihály Gimnázium és Szakközépiskola

képviselője: Blahó János

3. A megvalósítás helyszíne:

Intézmény/intézmény-egység/feladatellátási hely: Táncsics Mihály Gimnázium és Szakközépiskola

Intézmény OM-azonosítója: 028381

Régió: Dél-Alföld

Megye: Békés

Település: Orosháza

Irányítószám: 5900

Utca, házszám: Táncsics u. 2.-4.

4. Az alkalmazási terület:

- x pedagógiai
- x módszertani
- x oktatásszervezési
- szervezetfejlesztési
- egyéb

Intézménytípus: gimnázium, szakiskola, szakközépiskola

Korosztály: 14-18

5. Tartalmi leírás:

1. 5.1 Melyek a bemutatott jó gyakorlat céljai?

A környezettudatosságra való nevelés. A módszer a probléma körbejárását teszi lehetővé, alkalmas a komplex szemlélet kialakítására a történelmi, földrajzi, biológiai ismereteket igénylő kérdések bevonásával.

- A csoportmunka a heterogén összetételű csoportok közös tanulását, személyre szabott feladatok kiosztását teszi lehetővé, mindenkinek képességeihez mérten.

- Az önálló problémamegoldó képesség, a kreatív gondolkodás fejlesztése a csoportban vállalt részfeladatok során.

- Az adatgyűjtés, információkeresés, forrásfelhasználás technikájának elsajátítása a kiadott szakirodalmak, cikkek alapján.

- Az értő olvasás fejlesztése az életkornak, tudásszintnek megfelelő színvonalú szakszöveghez kapcsolódó szövegértési feladatok által.

- A megfigyelési, értelmezési, indoklási, bizonyítási képességek fejlesztése a tanulókísérletek és a tanári demonstrációs kísérletek elemzésével.

- A munkamegosztás és együttműködési készség fejlesztése.

- Az egyéni felelősségvállalás, a másik meghallgatásának képessége a csoportok önálló munkája során fejleszhető.

- Az egymásra figyelés, az empátiás és toleranciaképesség fejleszthető a csoporton belüli páros munkában.

1. 5.2 Amennyiben a "jó gyakorlat" kiemelten alkalmas arra, hogy szolgálja az áttérést a tananyagközpontú módszertanról a tanulóközpontú/gyermekközpontú pedagógiai eljárások alkalmazására, ennek eszközrendszerét konkrétan, részletesen mutassa be.

A problémaalapú csoportmunka lényege, hogy 3-6 fő együttesen –munkamegosztásban – dolgozik egy kapott vagy vállalt feladaton, melynek célja egy probléma közös megoldása, egy alkotás, produktum közös létrehozása vagy egy új dolog közös felfedezése.

A problémaalapú csoportmunkában a pedagógus szerepe megváltozik, ez azonban a látszat ellenére nem jelent szerepcsökkenést. A pedagógus feladata a tanuláshoz és a munkához szükséges források biztosítása, figyelemmel kíséri a csoportok tevékenységét, segítséget nyújt a felmerülő problémák tisztázásában, eligazítást ad további források keresésében. A tanulóknak erősíti a saját tanulási szükségleteik felfedezését, az önálló ismeretszerzés elsajátítását, a társakkal való együttműködés fejlesztését.

A módszer, tanulásszervezési eljárás kiválasztása a tanulók eltérő szociális háttérének, képességeinek figyelembe vételével történik, ami lehetővé teszi:

- a differenciált foglalkoztatást, egyéni fejlesztést,
- az együttműködést, illetve önálló tanulást igénylő technikák ötvözését,
- a tevékenység-központú tanulási helyzetek által az élményszerű ismeretszerzést,
- a társas kapcsolatok pozitív fejlődését,
- a csoport sikerességét az egyéni teljesítmények összeadódásával.

1. 5.3 Amennyiben a "jó gyakorlat" kiemelten és célzottan szolgálja valamely kompetenciaterületen, műveltségterületen a kompetencia alapú oktatás eszközrendszerének eredményes alkalmazását, ezt konkrétan, részletesen mutassa be.

A gyakorlat a szaktárgyi célok megvalósítása mellett (természettudományos kompetenciák) a készségek és képességek fejlesztését egyaránt céljává tűzi ki, ugyanakkor a szocializáció, a környezethez való viszonyulás, szemléletváltás feladatát is lényeges pontnak tartja.

Az önálló forrásfeldolgozás, a szövegértés gyakorlása, a lényeg kiemelése, jelenségek komplex szemléletének képessége a többi természettudományban tanult ismeret beépítésével a kognitív kompetenciákat fejleszti.

A csoportos munkaforma az együttműködés képességének fejlesztését teszi lehetővé. A végső cél – a produktum létrehozása – közös, csak együtt valósíthatják meg. Mindenki részvételére és munkájára szükség van.

Az egyéni felkészülés során számítógép, internet felhasználása révén a digitális kompetenciák fejlődése is szerves része a gyakorlatnak.

1. 5.4 Amennyiben a "jó gyakorlat" kiemelten és célzottan szolgálja a gyermekek, szülők egyenlő hozzáférését a minőségi neveléshez, oktatáshoz, továbbá a sikeres együttnevelést, ezt konkrétan, részletesen mutassa be.

A kiosztott feladatok részben önálló munkát jelentenek, így lehetőség nyílik az eltérő képességű gyerekek differenciálására. Az adott évfolyamon mindenki egyenrangú félként vehet részt a közös munkában.

1. 5.5 Itt sorolja fel és röviden támassza alá, milyen hatások, eredmények várhatók a gyakorlat alkalmazásától. Itt a felhasználó számára kell megjeleníteni az adaptáció pedagógiai hasznát.

- az akadémikus tudás helyett a mindennapi élethez kapcsolódó tananyagszervezés,
- a tevékenységen keresztül megvalósuló képességfejlesztés,
- önálló információszerzés és szelektálás képessége
- a kísérletek és a modellezés kiemelt szerepe,
- a környezetvédelmi kérdések háttérének megvilágítása, pozitív motiváció kialakulása a környezetvédelem és tanulás iránt
- a problémamegoldó feladatok,
- az információs és kommunikációs technológiák (IKT) alkalmazása,
- a jelenségek komplex szemléletének képessége a többi természettudományban tanult ismeret beépítésével,
- az értő olvasás fejlesztése szövegértési feladatok által,

- a természettudományos szaknyelv használatának képessége,
- Az együttműködési-, kezdeményező készség, szabályok betartása, különböző vélemények elfogadásának képessége
- A gyakorlat támogatja az önálló tanulás elsajátítását, közvetetten az élethosszig tartó tanulás igényét.

1. 5.6 Annak összefoglaló leírását várjuk, hogyan alakult ki, milyen fázisai voltak a "jó gyakorlat" kifejlesztésének. Ez a leírás a felhasználó számára láthatóvá teszi az innováció alkalmazásakor várható feladatokat, segíthet az adaptációs munka tervezésében.

A szóban forgó „jó gyakorlat” alapját kísérleti tanítás képezi, melyet egy osztályban végeztem. Ennek a tapasztalatait írtam meg a szakdolgozatomban. A kísérleti tanítás sikeresnek bizonyult, s ezt követően a tapasztalatokra építve a következő tanévben már több osztályban is alkalmaztam a módszert.

1. 5.7 Azt kell bemutatni, hogy milyen jellemző körülmények esetén (a tanulócsoporthoz összetevői, az együttműködő partnerek összetétele, települési, térségi jellemzők, a szervezeti működés sajátosságai stb.) működőképes az ajánlott jó gyakorlat.

A gyakorlat bárhol megvalósítható, bármelyik iskolában. Előnyt jelenthet, ha van kísérletezésre alkalmas szaktanterem, könyvtár, internet-hozzáférés, ahol a diákok a tanórán kívül is bővíthetik ismereteiket. Legfőképp természettudományos órák keretébe illeszthető be (biológia-környezetvédelem, kémia).

1. 5.8 Mitől tekinthető újszerűnek, egyedinek az itt leírt jó gyakorlat? Abban az esetben is, ha adaptációs feladat előzte meg annak intézménybeli létrejöttét (pl. HEFOP programok alkalmazása).

A környezetvédelemre és a megnövekedett energiaigényre világít rá – a jelenkor leginkább problematikus jelenségeire. Konkrét, valós tényekre támaszkodik. Lehetőséget ad a tantárgyi integrációra, a biológiai, földrajzi, kémiai, történelmi ismeretek összekapcsolásával.

Megváltozik a tanár-diák viszony, hiszen a tanár a résztvevő, szervező, segítő funkciót tölti be az információhordozó, mindentudó szerep helyett.

1. 5.9 Hogyan lehet ellenőrizni és értékelni a megvalósulás gyakorlatában a működés eredményességét?

Mivel a csoportok teljesítménye végül is az egyéni tevékenységek összességéből tevődik össze, a tanulók egyéni értékelésére a csoportmunka egésze alatt lehetőség van. Kiemelhetjük a csoportfelelős ügyes szervező munkáját, a beszámolót tartó diák színvonalas előadását, a prezentációt készítő tanuló igényességét, stb. A munkafolyamatot lezáró dolgozatírás a tanulók számszerű (szummatív) értékelésére nyújt lehetőséget.

A csoportmunka lezárásaként a tanulók kérdőív kitöltésével nyilváníthatnak véleményt arról, hogy hogyan érezték magukat az órákon, mennyiben segítette tanulásukat az újszerű oktatási forma. A válaszok, illetve a tanulók órai megjegyzései segíthetik a pedagógust az esetleges hibák korrigálásában, a kérdések pontosításában, informálhatnak olyan jogos tanulói igényekről, amelyekre odafigyelve az oktató munka hatékonysága növelhető.

A tanulók által mutatott teljesítmény, a dolgozatok eredményei, a tanulók attitűdje, aktivitása mind-mind visszajelzéssel bírnak a pedagógus munkáját illetően. Ezek elemzése segíthet értékelni az oktatási folyamatban végzett munkánkat.

6. Referenciák:

kipróbált és továbbfejlesztett

Nevezze meg az alkalmazás során bizonyított referenciákat! Kérjük, jelöljön meg az intézményhasználók elégedettségét igazoló, közvetlenül a jó gyakorlatra vonatkozó, utaló referenciákat. Ilyenek lehetnek például méltató, elégedettséget igazoló dokumentumok, vagy könyv, tanulmány stb.) .Mutassa be (legfeljebb egyoldalas terjedelemben) a hasznosulás meggyőző tapasztalatait!

A módszerről összefoglaló cikk jelent meg A kémia tanítása módszertani folyóirat 2007. novemberi számában.

7. Humán-erőforrás igény:

Itt fejtse ki részletesen, milyen humán-erőforrás igény szükséges a sikeres adaptációhoz a jó gyakorlatot átvevő intézmény számára. Szükséges-e például pedagógiai asszisztens, rendszergazda, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus együttműködése, és/vagy megemelt óraszám tanulócsoport vagy pedagógus számára, illetve egyéb személyi feltételek.

Elsősorban biológia, kémia vagy földrajz szakos tanárok vehetnek részt a kivitelezésben. A számítógépes feladatok megoldásában segítséget nyújthatnak az informatika szakos kollégák, az előadások megszerkesztésében hasznos lehet a magyar szakos kollégák lektori segítsége.

8. Az adaptációhoz, a fenntartáshoz szükséges eszközigény:

Itt adhatja meg a "jó gyakorlat" egyedi egykötőigényét. (Például: játékok, info-kommunikációs eszközök, taneszközök, berendezések stb.)

- olyan mozgatható bútorok szükségesek, amelyek lehetővé teszik a csoport létszámától függően az együttes munkát,
- a kísérleti munkához alapvető laborszerek, vegyszerek szükségesek
- az információszerezéshez könyvtári könyvek, fénymásolatok biztosítása
- a prezentációk elkészítéséhez, levetítéséhez számítógép és projektor
- a munkalapok elkészítéséhez papír

9. Az átvételéhez szükséges költségek típusai:

- x Know how ára
- x Hospitálás, helyszíni tapasztalatszerzés
- x Utazás
- x Mentorálás, az adaptációs folyamatba ágyazott felkészítés
- Vezetői és/vagy pedagógus-képzés, továbbképzés
- Kiadvány, DVD, CD
- Egyéb költség

10. Az átadás-átvétel költségterve:

A leírt "jó gyakorlat" költség típusok szerinti bekerülési költsége, amely nem tartalmazza az adaptációhoz, fenntartáshoz szükséges eszközigény költségét. A megadott összegek modulárisan is kalkulálhatók, ha szakmai szempontból az indokolt. Az alapmodul költségének azonban a "jó gyakorlat" biztonságos átvételéhez szükséges alapvető átadási költségeket tartalmaznia kell. Fel kell tehát sorolni azokat az összetartozó, egymástól elválaszthatatlan költségelemeket, amelyek az átvétel sikeréhez nélkülözhetetlenek.

Know how: 100.000.- Ft

Hospitálás (2 alkalom, összesen 8 órában): 80.000.- Ft

Utazás, helyettesítés (2 alkalom): 80.000.- Ft

Mentorálás (3 alkalom): 120.000.- Ft

11. Kapcsolattartó személy:

Neve: Misinszkiné Szőke Nóra

Beosztása: igazgatóhelyettes

Postacíme: 5900 Orosháza, Táncsics u. 2.-4.

Telefonszáma: 0668411362

Mobiltelefon száma: 06205815021

E-mail címe: msznora@tancsics-ohaza.sulinet.hu

Intézmény neve: Táncsics Mihály Gimnázium és Szakközépiskola

Intézmény e-mail címe: tancsics@tancsics-ohaza.sulinet.hu

Kitöltő neve: Fodor Éva

1. A "Jó gyakorlat"

Megnevezése: Reál - nyelv - tudomány

2. A tulajdonos

neve: Táncsics Mihály Gimnázium és Szakközépiskola

képviselője: Blahó János

3. A megvalósítás helyszíne:

Intézmény/intézmény-egység/feladatellátási hely: Táncsics Mihály Gimnázium és Szakközépiskola

Intézmény OM-azonosítója: 028381

Régió: Dél-Alföld

Megye: Békés

Település: Orosháza

Irányítószám: 5900

Utca, házszám: Táncsics u. 2.-4.

4. Az alkalmazási terület:

- x pedagógiai
- x módszertani
- oktatásszervezési
- szervezetfejlesztési
- egyéb

Intézménytípus: gimnázium, szakiskola, szakközépiskola

Korosztály: 14-18

5. Tartalmi leírás:

1. 5.1 Melyek a bemutatott jó gyakorlat céljai?

Elsődleges cél a NAT-ban kulcskompetenciaként megnevezett anyanyelvi kommunikáció fejlesztése. Miközben folyamatosan bővülnek, s megszilárdulnak a diákok anyanyelvről alkotott ismeretei, hatékonyan, látványosan fejlődik szövegértési, és szövegalkotási képességük is. Ennek a jó gyakorlatnak az ún. „hasznosulási területét” egyrészt a társtantárgyak jelentenék, hisz arra vállalkozhatunk anyanyelv órán e feladatok megoldása során, hogy segítsük a különböző szakterületek nyelvének megfelelő alkalmazását, a verbalitáson kívüli információforrások pontos megértését.

1. 5.2 Amennyiben a "jó gyakorlat" kiemelten alkalmas arra, hogy szolgálja az áttérést a tananyagközpontú módszertanról a tanulóközpontú/gyermekközpontú pedagógiai eljárások alkalmazására, ennek eszköztrendszerét konkrétan, részletesen mutassa be.

Ez a „jó gyakorlat” nem egy adott tananyag elsajátítását, begyakoroltatását célozza, hanem képességek kibontakoztatását, olyan kompetenciák fejlesztését, melyeket az élet különböző szituációiban kell a tanulóknak megfelelően alkalmaznia, valós problémákat gyakorolhatnak ezáltal a szimulációs helyzetekben.

Pedagógiai jelentősége a gyakorlatnak a csoportmunka előnyben részesítése, az eszközök szempontjából pedig az, hogy a szimbolikus és képi információhordozók (fotók, grafikonok, rajzok) értelmezéséből indul ki, s ezekhez kapcsolódóan kell a diákoknak feladatokat megoldani, s egymás munkáit értékelni.

1. 5.3 Amennyiben a "jó gyakorlat" kiemelten és célzottan szolgálja valamely kompetenciaterületen, műveltségterületen a kompetencia alapú oktatás eszközrendszerének eredményes alkalmazását, ezt konkrétan, részletesen mutassa be.

Ahogy az 5.1 és 5.2 kérdésekre adott válaszokból is kiderül a NAT által kulcskompetenciaként megjelölt anyanyelvi kommunikációt fejleszthetjük a „jó gyakorlattal”. A nyelvészeti szakirodalom azonban különválasztja ettől a kommunikációs kompetenciát, ezért említem meg külön ennek a területnek a fejlesztését. A kommunikációs kompetencia a helyes, az illendő, a célravezető nyelvhasználatnak, azaz a nyelvhasználati helyénvalóságnak az ismeretét és alkalmazási képességét jelenti. A kommunikatív kompetencia tehát nemcsak a nyelvi kompetenciát foglalja magában, hanem az adott közösség szociokulturális szabályrendszerének ismeretét is. Ez a szaknyelvet is magában foglalja. Tehát anyanyelv órai feladatunk a természet- és társadalomtudományok szókincsének, az ilyen típusú szövegekre jellemző grammatikai eljárásoknak az alkalmaztatása. A gyakorlatok kiindulópontját pedig olyan vizuális anyagok jelentik, amelyek forrásait a többi tantárgy tankönyvei, segédanyagai szolgáltatják a számunkra. Az innen származó képekből készített montázs igen változatosan, kreatívan alkalmazhatók óráink során.

1. 5.4 Amennyiben a "jó gyakorlat" kiemelten és célzottan szolgálja a gyermekek, szülők egyenlő hozzáférését a minőségi neveléshez, oktatáshoz, továbbá a sikeres együttnevelést, ezt konkrétan, részletesen mutassa be.

A tanulócsoporthoz valamennyi tagja együtt jelen van az órán, a csoportokra bontás után vagy kivetítve, vagy fénymásolt lapon megkapják a feladatot, s együtt dolgoznak tovább. A megoldáshoz szükséges lépések végrehajtását maguk között beosztják, a megoldásokat ellenőrző fázisban pedig egyenlően bírálhatják vagy épp megerősíthetik egymást. A szülők a nyílt napok folyamán nyerhetnek betekintést ebbe a folyamatba, de egyes otthoni feladatok megoldásában hatékonyan segíthetnek gyermekeiknek.

1. 5.5 Itt sorolja fel és röviden támassza alá, milyen hatások, eredmények várhatók a gyakorlat alkalmazásától. Itt a felhasználó számára kell megjeleníteni az adaptáció pedagógiai hasznát.

A mindennapok gyakorlatában alkalmazott „jó gyakorlatok” tehát a NAT által is kiemelt kulcskompetencia-területhez, az anyanyelvi-kommunikációs kompetenciához kapcsolódnak. Fontos metodikai jellemzői, hogy alkalmazásukkor háttérbe szorul a korábban előnyt élvező frontális osztálymunka, s kerül előtérbe a pár- és csoportmunka a tanítási óráinkon. Ennek során a tanár szerepe is módosul, az irányító helyett inkább segítő vagy szemlélő funkciót tölt be. Ezek a munkamódszerek segítik a problémamegoldó képesség fejlesztését amellyel, hogy az információértelmezés, -továbbadás, -hasznosítás terén hatékonyak. Mindezt tapasztalni lehet a többi tantárgyi órán: könnyebben értik meg a diákok az utasításokat, tanulnivalókat. Emellett a tantárgyhoz kapcsolódó versenyeken kiemelten jó eredménnyel szerepelnek.

1. 5.6 Annak összefoglaló leírását várjuk, hogyan alakult ki, milyen fázisai voltak a "jó gyakorlat" kifejlesztésének. Ez a leírás a felhasználó számára láthatóvá teszi az innováció alkalmazásakor várható feladatokat, segíthet az adaptációs munka tervezésében.

1. Tanári előkészítés: egy-egy fotómontázs készítése, mely több képzéstípusban, évfolyamon is alkalmazható más-más képzési célra. (Ez adja a jó gyakorlat "praktikumát" is, vagyis azt, hogy egyazon forrásmunka- tehát a képek, grafikonok stb.- mi mindenre alkalmasak számunkra. Egyszer kell elkészíteni a montázst, s számtalan alkalommal tudjuk alkalmazni óráinkon.)

2. A további lépések egyszerűek. Az adott évfolyam képzési céljainak megfelelően a fokozatosság elvének betartásával információértési, szóbeli- és írásbeli szövegalkotási feladatok rendelése a montázshoz. (A „jó gyakorlat” lehetőségeket mutat be erre. Ezek bővíthetők.)

Maga a „jó gyakorlat” spontán, saját ötletek alapján alakult ki. A fentiekben leírtak alapján, a többi munkaközösségbeli kollégák javaslata alapján lehet olyan „problémás”, nehezen érthető grafikonokat, tankönyvi illusztrációkat válogatni, melyekből elkészítjük a munkaanyagot, s hozzárendeljük az anyanyelvi-kommunikációs kompetencia fejlesztéséhez szükséges feladattípusokat.

1. 5.7 Azt kell bemutatni, hogy milyen jellemző körülmények esetén (a tanulócsoporthoz összetevői, az együttműködő partnerek összetétele, települési, térségi jellemzők, a szervezeti működés sajátosságai stb.) működőképes az ajánlott jó gyakorlat.

Bármely korcsoportban, akár vegyes összetételűben is, bármely tagozaton használható. Nem csak tanórán, hanem szakköri keretek között is alkalmazható.

1. 5.8 Mitől tekinthető újszerűnek, egyedinek az itt leírt jó gyakorlat? Abban az esetben is, ha adaptációs feladat előzte meg annak intézménybeli létrejöttét (pl. HEFOP programok alkalmazása).

Újszerűségét az adja, hogy közvetlenül segíti a természettudományi tárgyak tanulását. Úgy is nevezem ezt a „jó gyakorlatot” emiatt, hogy: Reál- nyelv –tudomány.
Az iskolai munkaközösségek összedolgozását is jelenti mindez.

1. 5.9 Hogyan lehet ellenőrizni és értékelni a megvalósulás gyakorlatában a működés eredményességét?

Nemcsak egy direkt vizsgahelyzetben, hanem a mindennapi interakcióban mérhető a diákok kommunikációs kompetenciájának egyre magasabb szintje.

Elsőként a magyartanárok ellenőrzik az órai feladatok megoldása során a képességek fejlődését. A továbbiakban a többi szaktanár tapasztalja meg a szóbeli feleletek hallgatása, az írásbeli dolgozatok javítása során az eredményességet.

Fontos ellenőrzési lehetőséget jelentenek a tanévek folyamán a szaktárgyi versenyek írásbeli és szóbeli fordulói.

Iskolai keretek közt az érettségi vizsga az utolsó kontrollálási lehetőség, melyet a vizsgabizottság tesz meg.

6. Referenciák:

kipróbált és továbbfejlesztett

Nevezze meg az alkalmazás során bizonyított referenciákat! Kérjük, jelöljön meg az intézményhasználók elégedettségét igazoló, közvetlenül a jó gyakorlatra vonatkozó, utaló referenciákat. Ilyenek lehetnek például méltató, elégedettséget igazoló dokumentumok, vagy könyv, tanulmány stb.) .Mutassa be (legfeljebb egyoldalas terjedelemben) a hasznosulás meggyőző tapasztalatait!

A Magyar Nyelvtudományi Társaság Magyartanári Tagozata által meghirdetett tanítási ötletpályázaton 2008-ban 2., 2009-ben 1. helyezést ért el középiskolai tanári kategóriában. (Az eredmény a magyartanar.mnyt.hu honlapon Ötletpályázat 2008, Ötletpályázat 2009 oldalain megtekinthető)

A gyakorlatot különböző évfolyamok más-más képzéstípusaiban próbáltam ki. Az első azonnal észrevehető eredmény a diákok lelkesedése, érdeklődése, tehát kitűnő a gyakorlat motiváló ereje. Ugyanakkor – ha eddig ritkán alkalmaztuk a csoportmunkát – a szokatlansága kis „lazaság” érzetével párosul, ezért néhány óra után a csoporttagok szervezett együtt dolgozása a várható következő eredmény.

Nagyon gyorsan fejlődik az egyébként szerény diákok kritikai készsége, bátran megfogalmazzák bírálatukat. Fejlődik a vitakultúra.

Ezt követően lehet tapasztalni azokat az eredményeket, melyekről az 5.9. pontban írtam.

Konkrét versenyeredményként említem: az Eötvös József Országos Középiskolai Szónokversenyen az egyik diák, aki ezen „jó gyakorlat” alapján tanul, tavaly országos 3., az idén országos 1. helyezett lett. Ugyancsak e módszer alapján tanuló más diákok országos történelemversenyt nyertek csapatban.

Az Irinyi János Kémiaverseny országos fordulójában is előkelő helyen végeztek diákjaink. (Ebben persze a szaktárgyi tudás az elsődleges jelentőségű.)

7. Humán-erőforrás igény:

Itt fejtse ki részletesen, milyen humán-erőforrás igény szükséges a sikeres adaptációhoz a jó gyakorlatot átvevő intézmény számára. Szükséges-e például pedagógiai asszisztens, rendszergazda, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus együttműködése, és/vagy megemelt óraszám tanulócsoporthoz vagy pedagógus számára, illetve egyéb személyi feltételek.

Semmilyen extra erőforrást nem igényelnek a gyakorlatok. A tanítás menetébe bármikor, bármilyen középiskolai osztálytípusban, egyszerű felkészüléssel beépíthető.

8. Az adaptációhoz, a fenntartáshoz szükséges eszközigény:
Itt adhatja meg a "jó gyakorlat" egyedi eszközigényét. (Például: játékok, info-kommunikációs eszközök, taneszközök, berendezések stb.)

Bármely tanterem, laptop vagy számítógép, projektor, fénymásoló vagy scanner.

9. Az átvételéhez szükséges költségek típusai:

- x Know how ára
- x Hospitálás, helyszíni tapasztalatszerzés
- x Utazás
- x Mentorálás, az adaptációs folyamatba ágyazott felkészítés
- Vezetői és/vagy pedagógus-képzés, továbbképzés
- Kiadvány, DVD, CD
- Egyéb költség

10. Az átadás-átvétel költségterve:

A leírt "jó gyakorlat" költség típusok szerinti bekerülési költsége, amely nem tartalmazza az adaptációhoz, fenntartáshoz szükséges eszközigény költségét. A megadott összegek modulárisan is kalkulálhatók, ha szakmai szempontból az indokolt. Az alapmodul költségének azonban a "jó gyakorlat" biztonságos átvételéhez szükséges alapvető átadási költségeket tartalmaznia kell. Fel kell tehát sorolni azokat az összetartozó, egymástól elválaszthatatlan költségelemeket, amelyek az átvétel sikeréhez nélkülözhetetlenek.

Know how: 120.000.- Ft

Hospitálás (2 alkalom, összesen 8 órában): 80.000.- Ft

Utazás, helyettesítés (2 alkalom): 80.000.- Ft

Mentorálás (3 alkalom): 120.000.- Ft

11. Kapcsolattartó személy:

Neve: Misinszkiné Szőke Nóra
Beosztása: igazgatóhelyettes
Postacíme: 5900 Orosháza, Táncsics u. 2.-4.
Telefonszáma: 0668411362
Mobiltelefon száma: 06205815021
E-mail címe: msnora@tancsics-ohaza.sulinet.hu

Intézmény neve: Táncsics Mihály Gimnázium és Szakközépiskola

Intézmény e-mail címe: tancsics@tancsics-ohaza.sulinet.hu

Kitöltő neve: Kulcsár László

1. A "Jó gyakorlat"

Megnevezése: Tervezzünk arculatot!(A képszerkesztés, grafika, szövegszerkesztés, vizuális kommunikáció és kultúra integrációja egy arculati kézikönyv elkészítése során.)

2. A tulajdonos

neve: Táncsics Mihály Gimnázium és Szakközépiskola

képviselője: Blahó János

3. A megvalósítás helyszíne:

Intézmény/intézmény-egység/feladatellátási hely: Táncsics Mihály Gimnázium és Szakközépiskola

Intézmény OM-azonosítója: 028381

Régió: Dél-Alföld

Megye: Békés

Település: Orosháza

Irányítószám: 5900

Utca, házszám: Táncsics u. 2-4.

4. Az alkalmazási terület:

- x pedagógiai
- x módszertani
- x oktatásszervezési
- szervezetfejlesztési
- egyéb

Intézménytípus: gimnázium, szakiskola, szakközépiskola

Korosztály: 14-18

5. Tartalmi leírás:

1. 5.1 Melyek a bemutatott jó gyakorlat céljai?

A program egy aktív, tanuló központú, az egyes ismeret területeken tanultakat magas szinten integráló, projekt jellegű tevékenység. A tevékenység középpontjában egy cég arculattervének elkészítése áll, melynek során a tanult grafikai és szövegszerkesztési ismereteket lehet szintetizálni. Iskolánkban ez a gyakorlat integrálja a képszerkesztésben, vektorgrafikában, szövegszerkesztésben és kiadványszerkesztésben tanultakat. A tevékenység egyben egy konkrét projekt is, melynek során a projektek alapvető tulajdonságaival, azok menedzselésével is megismerkednek. Legfontosabb lépései:

- A tevékenység (az arculattervezés alanyának) meghatározása
- A logó megtervezése
- Kis- vagy nagyarculat tervezése
- + Vizuális kommunikációs ismeretek
- + Az arculati elemek tervezésének legfontosabb szabályai
- + A Projekt tervezés, szervezés alapjai
- + A projektek tervezésének lehetséges informatikai megoldásai

A program során, annak megfelelően, hogy a célcsoport milyen szintű ismeretekkel rendelkezik a grafika, a képszerkesztés és a szöveg- vagy kiadvány szerkesztésterületén, különböző szinteken lehet a feladatot megvalósítani. Nem kizáró ok a számítástechnikai ismeretek hiánya, vagy az eszközök (szoftverek) nem ismerete, de tagadhatatlan, hogy ezek megléte elősegíti a sikeres magvalósítást, nem beszélve arról, hogy a gyakorlatban ezeket a tevékenységeket általában informatikai környezetben végzik.

A program másik fontos célja, hogy minden tanuló egy csoport tagjaként, megismerje a projektek működésének lényegét, aktív tagja legyen egy működő csoportnak. Képesek legyenek a csoporton belül a munkamegosztás kialakítására, képesek legyenek hatékonyan együttműködni egy cél megvalósítása érdekében. Tudjanak kompromisszumokat kötni, személyre szabott feladatokat határidőre elvégezni, felelősségérzetük egymás és a közös cél iránt kialakuljon.

E mellett a munka során alkalmazniuk kell azokat az informatikai eszközöket, eljárásokat, amelyeket a szaktárgyakban tanultak.

Nagyon nagy szerepe van a gyakorlat megvalósítása során a csoportmunkának. Erre kiemelt hangsúlyt helyezünk a megvalósítás során minden esetben. Annak ellenére, hogy a feladat elvégezhető egyéni munkában is, törekedni kell az együttes tevékenység megszervezésére.

1. 5.2 Amennyiben a "jó gyakorlat" kiemelten alkalmas arra, hogy szolgálja az áttérést a tananyagközpontú módszertanról a tanulóközpontú/gyermekközpontú pedagógiai eljárások alkalmazására, ennek eszközrendszerét konkrétan, részletesen mutassa be.

A program középpontjában egy közösen meghatározott cél áll. A tanulók számára óriási tere van az alkotó fantáziának, a kreatitásnak, a különböző manuális készségek kibontakoztatásának, alkalmazásának. A cél elérése érdekében végzett tevékenységek ugyan alkalmazzák a szaktárgyakban is megszerzett ismereteket, de egészen más szerkezetben, egy cél elérése érdekében. Kiemelkedő szerep jut az együttműködésnek, az együttműködésre való alkalmasság kipróbálásának. A korszerű projektmódszer a lehető legteljesebben bontakozhat ki a tevékenység során, azzal kiegészítéssel, hogy magát a projektet is nekik kell megtervezniük. A projekt zárása egy konkrét határidő, tehát ezzel kell dolgozniuk. A teljes projektciklust végigkövetve értékelik is munkájukat.

A munka során nem kapnak konkrét irányítást, de minták segítségével a szaktanárok segítik az elindulást. A szükséges rövid ismereti blokkok szervesen beépülnek a gyakorlatba. A munka során az egyes szakterületek szakembereivel és természetesen külső szakértőkkel is konzultálhatnak, segítségüket felhasználhatják a munka során, ennek következtében a kommunikációs tér az iskolát messze meghaladóra bővül.

A csoport saját működési rendjét is magának kell meghatározni, s az egyes feladatokra a legmegfelelőbb tagot delegálni. Ez nagy mértékben segíti az együttműködés képességének kialakulását.

1. 5.3 Amennyiben a "jó gyakorlat" kiemelten és célzottan szolgálja valamely kompetenciaterületen, műveltségterületen a kompetencia alapú oktatás eszközrendszerének eredményes alkalmazását, ezt konkrétan, részletesen mutassa be.

Elsősorban a szociális kompetencia terület fejlesztésére alkalmas, de jelentős eredményt lehet elérni a módszerrel az IKT kompetencia területen belül is.

A tevékenység igazi projekt benyomását kelti. A résztvevőknek egymás között fel kell osztaniuk azokat a szerepeket, amelyek általában egy projektben is megjelennek. Meg kell valósítaniuk egy hatékony munkamegosztást. A rendelkezésre álló eszközökben megjelenő erőforrásokkal kell gazdálkodniuk, de vonhatnak be további erőforrásokat is a siker érdekében, itt kaphatnak szerepet a külső kapcsolatok, a szülők is.

A sikeres tevékenységnek elengedhetetlen feltétele a gyors és jól szervezett információ csere, a hatékony kommunikáció. A kommunikációnak számtalan színtere adódik a projekten belül, hiszen a csoport tagjainak, az egyes funkciókat ellátó személyeknek egymással, a támogató személyekkel, a szaktanárokkal, valamint a vásár során az érdeklődőkkel egyaránt a megfelelő módon, és formában kell információt cserélni.

A sikeres projekt elengedhetetlen feltétele a belső kommunikáció tervezett, a problémához igazodó kialakítása. A belső kommunikáció hatékony módszereit eszközeit, szinte saját maguk a diákok fedezhetik fel, s van lehetőségük alapszinten megismerkedni a projekttervezés korszerű eszközeivel is (pl. MS Office Project 2007).

Az egyes területek fejlesztésére, s moderálására az intézmény tapasztalt (marketinges, informatikus, fotó és videó szakértő stb.) szakembereit hívjuk meg, ezzel is garantálva a szakmaiságot.

1. 5.4 Amennyiben a "jó gyakorlat" kiemelten és célzottan szolgálja a gyermekek, szülők egyenlő hozzáférését a minőségi neveléshez, oktatáshoz, továbbá a sikeres együttnevelést, ezt konkrétan, részletesen mutassa be.

Annak ellenére, hogy ez a „jó gyakorlat” nem kifejezetten az együttnevelés területére irányul, ennek ellenére a sok éves tapasztalat azt mutatja, hogy a szülő – iskola - diák együttműködés erősítéséhez jelentősen hozzájárul. A további erőforrások bevonása során pedig nagyban építenek a szülői segítségre. Ennek köszönhetően könnyen kialakul egyféle sajátos együtt munkálkodás, feladat megosztás is. A szülőket minden esetben előzetesen tájékoztatjuk a projektről, s felkérjük

őket arra, hogy amennyiben a tanulók be kívánják vonni őket a munkába, akkor segítsék őket, de semmi esetre sem vegyék át tőlük a szerepeket.

1. 5.5 Itt sorolja fel és röviden támassza alá, milyen hatások, eredmények várhatók a gyakorlat alkalmazásától. Itt a felhasználó számára kell megjeleníteni az adaptáció pedagógiai hasznát.

1. Csoportépítés: projekt csoport kialakítása, feladatok felosztása, hatáskörök és felelőségek, munkamegosztás
  2. Projektmunka megismerése, a tervezés fontosságának felismerése, az eszközök használatának fontossága.
  3. Projekttervezés legfontosabb elemei.
  4. A kockázat és annak kezelése.
  5. Az egymás iránt érzett szakmai felelősség kialakítása, fokozása.
  6. Kommunikációs terv elkészítése, fontossága.
  7. A kommunikációs technikák, a hatékony kommunikáció jelentőségének felismerése, a kommunikáció megszervezése a csoporton belül, illetve a csoport és a partnerek között.
  8. A szaktárgyak tananyagának magas szinten való integrálása, azok hasznosulásának megértése, megokolása.
- A vizuális kultúra nagyfokú fejlődése, amely kiemelkedő szerepet játszik a mindennapok kommunikációjában, az IKT technikákban is.

1. 5.6 Annak összefoglaló leírását várjuk, hogyan alakult ki, milyen fázisai voltak a "jó gyakorlat" kifejlesztésének. Ez a leírás a felhasználó számára láthatóvá teszi az innováció alkalmazásakor várható feladatokat, segíthet az adaptációs munka tervezésében.

A jó gyakorlat kifejlesztésében az a tapasztalat játszott a legfontosabb szerepet, hogy az egyes szaktárgyakban tanult ismerteknek a valós életben való hasznosulását, valamint az egyes tananyagelemek egymásra épülését, fontosságát szerettük volna valamilyen konkrét formában megmutatni, megtapasztaltatni a tanulókkal. A leggyakrabban elhangzó „érv” szinte minden egyes szaktárgy elmélyültebb tanulmányozása során: „Mikor lesz nekem erre szükségem?, Erre soha nem lesz szükség! Miért kell ezt is tanulni”. A tanulók és ez az informatikát tanulók esetében is gyakran fokozottan így van, csak rövid ideig motiváltak, állandóan a legújabb, legmeggrázóbb eseményeket és eredményeket akarják használni. Az alapok elsajátítása (nevezük elméletnek) nem népszerű, bár néhány éven belül minden szakember megtapasztalja, hogy mekkora szüksége lett volna erre is. Az arculattervezés ma egye egyre dinamikusabban fejlődő terület, amelybe tágabban értelmezve a weblapok elkészítése, azok programozása is beletartozik (Továbbá viszonylag jól fizető tevékenység is!). Ezt a „népszerűséget”, s esetenként adatokkal is alátámasztható profit szerzési lehetőséget lovagolja meg a gyakorlat, ezzel kelti fel az érdeklődést, ezzel igyekszik motiválni.

Az informatika oktatás minden formájában (gimnázium, szakközépiskola, szakiskola) tanulják a szükséges alapokat, legfeljebb más és más szinten, más és más szoftverek alkalmazásával. A gyakorlat alkalmas különböző szinteken is megragadni a problémát, nem kíván feltétlenül drága szoftvereket. A szoftver igények kielégíthetőek ingyenes szoftverekkel is!

A csoportban meghatározott célok elérésért közösen végzett munka csoportot, közösséget erősítő szerepe közismert. Ez jelenik meg az egyes diákprogramok, együtt végzett munkatevékenységek, órai csoportmunka során is.

Erre a tapasztalatra építve alakult ki a rendszer, amelyben a bemutatkozás, a megmérettetés lehetősége a motiváló tényező a mind jobb teljesítmény elérése érdekében.

A projekt tervezés, szervezés elsősorban a gyakorlatban sajátítható el, s az egyes eszközök szükségessége is elsősorban a gyakorlatok során igazolható. Ennek megfelelően nem elméleti oktatást kell ezeken a területeken megvalósítani, hanem a gyakorlat során felmerülő problémákra ezen eszközök használatával kell választ adni.

Az önállóan, alkotó módon végzett tevékenység egyféle önmegvalósításra is lehetőséget ad a csoportnak.

Az egyes csoportok tevékenységük eredményét kiállításon mutathatják be. E tekintetben közel tíz éves tapasztalatra tettünk szert, s ezen tapasztalatok felhasználásával rendszeresen finomíthatjuk az alkalmazott módszereket.

1. 5.7 Azt kell bemutatni, hogy milyen jellemző körülmények esetén (a tanulócsoporthoz összetevői, az együttműködő partnerek összetétele, települési, térségi jellemzők, a szervezeti működés sajátosságai stb.) működőképes az ajánlott jó gyakorlat.

A „jó gyakorlat” a 9-12-14. évfolyamos korosztály esetében egyaránt alkalmazható. A tevékenység elsősorban alapvető informatikai ismereteket, s informatikai infrastruktúrát igényel. Annak megfelelően, hogy ezek milyen mértékben és mennyiségben vannak jelen, s használhatóak

fel, szabadon lehet alakítani a projektet. Célszerű a rendelkezésre álló erőforrásokhoz igazodni, megőrizve a projekt alapvető céljait, de nem kiszolgáltatva a sikert a technikai háttérnek. A csoportok kialakítása során alkalmazhatunk különböző módszereket, önkéntes társulás, vezetők kiválasztása, majd körjük csoportok szervezése, stb. A csoportok összeállításánál érdemes figyelembe venni a projekt csoportok kritériumait. Nagy segítséget jelent az osztály előzetes felmérése, megismerése egy pl. szociológiai felmérés segítségével.

1. 5.8 Mitől tekinthető újszerűnek, egyedinek az itt leírt jó gyakorlat? Abban az esetben is, ha adaptációs feladat előzte meg annak intézménybeli létrejöttét (pl. HEFOP programok alkalmazása).

Integrálja a szaktárgyak, ismeret területek tudását egy valós probléma, feladat, alkotó kihívás megoldása során. Egyszerre alkalmazza a csoportos munkát, a projektszemlélet kialakítását, és az informatikai ismeretek több területét. Nagy szerepet kap a munkamegosztás a csoporton belüli kommunikáció. Az internet segítségével, akár személyes találkozások nélkül is elvégezhető, amely ismét egy életszerű példával szolgál a kommunikáció korszerű formáinak alkalmazására. A gyakorlatok során mélyebben bevésődnek az itt alkalmazott elvek, elméleti ismeretek. Egyúttal megismerkedhetnek a csoportos projektmunka nehézségeivel is, felismerhetik az együttműködés fontosságát, az eltérő képességek és tehetségek fontosságát, alkotó összhangjának lényegét. E gyakorlat egyféle kezdőlökés szerepét töltheti be, s ennek hatására azok a tanulók akik mélyebben szeretnének megismerkedni ezzel a területtel, további tanulmányok felé fordulnak. Azon tanulók akik nem akarnak szakemberként foglalkozni ezzel a területtel ízelítőt kapnak a valós projektek lebonyolításából, ezáltal már felkészültebben nézhetnek szembe a rájuk váró ilyen irányú elvárásokkal is.

1. 5.9 Hogyan lehet ellenőrizni és értékelni a megvalósulás gyakorlatában a működés eredményességét?

1. A munka során keletkezett a projektre vonatkozó dokumentáció értékelése: projektterv, kommunikációs terv, kockázatelemzés, arculati kézikönyv, stb.
2. A projekt végén egy bemutató során a diákok értékelhetik a résztvevők teljesítményét, ennek lehetséges módjai a szavazás, pontozás, stb.
3. Szakmai zsűri értékelése.
4. Önértékelés, a csapatok közös értékelése, tapasztalatok levonása szaktanári segítséggel.

A tapasztalatok alapján a legsikeresebb munkák készítői hamarosan bekapcsolódnak más valós projektekbe is. PL. iskolánkban ebben az évben a végzős osztályok tablójának 75%-át olyan tanulók készítették, akik korábban részt vettek a gyakorlatban.

6. Referenciák:

kipróbált és továbbfejlesztett

Nevezze meg az alkalmazás során bizonyított referenciákat! Kérjük, jelöljön meg az intézményhasználók elégedettségét igazoló, közvetlenül a jó gyakorlatra vonatkozó, utaló referenciákat. Ilyenek lehetnek például méltató, elégedettséget igazoló dokumentumok, vagy könyv, tanulmány stb.) .Mutassa be (legfeljebb egyoldalas terjedelemben) a hasznosulás meggyőző tapasztalatait!

A tapasztalatok alapján a legsikeresebb munkák készítői hamarosan bekapcsolódnak más valós projektekbe is. PL. iskolánkban ebben az évben a végzős osztályok tablójának 75%-át olyan tanulók készítették, akik korábban részt vettek a gyakorlatban.

A hasznosulás a tanulók tanulmányainak, szakmai fejlődésének nyomon követésében jelenik meg elsősorban. A továbbtanulás során jóval többen választanak olyan szakképzést, vagy egyetemi, főiskolai szakot ahol lehetőségük van ezen ismeretek fejlesztésére, kihasználására.

7. Humán-erőforrás igény:

Itt fejtse ki részletesen, milyen humán-erőforrás igény szükséges a sikeres adaptációhoz a jó gyakorlatot átvevő intézmény számára. Szükséges-e például pedagógiai asszisztens, rendszergazda, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus együttműködése, és/vagy megemelt óraszám tanulócsoporthoz vagy pedagógus számára, illetve egyéb személyi feltételek.

A program bevezetése nem kíván különleges képzettséget. A szükséges mintákat, tananyagot, példákat, szaktanácsadást a tapasztalatok átadását biztosítjuk, akár felkészítő tanfolyammal is. Az alkalmazott szoftverek használatát legalább egy szaktanárnak ismernie kell, de e tekintetben a helyi szokásoknak megfelelően lehet eljárni, a megszokott szoftvereket lehet alkalmazni.

8. Az adaptációhoz, a fenntartáshoz szükséges eszközigény:

Itt adhatja meg a "jó gyakorlat" egyedi eszközigényét. (Például: játékok, info-kommunikációs eszközök, taneszközök, berendezések stb.)

A bevezetéshez az általában rendelkezésre álló informatikai eszközök: számítógép, nyomtató, szkennel,

digitális fényképezőgép szükséges, de nem nélkülözhetetlen. A kapcsolattartás az interneten keresztül megvalósulhat. A személyes konzultációk, illetve a minták, segédletek, elektronikus tananyagok kiváltják a tankönyveket. A szoftverek tekintetében megfelelnek az ingyenes irodai programcsomagok is, illetve ingyenes képszerkesztő program, ingyenes vektorgrafikai program. Amennyiben arra lehetőség van, akkor érdemes megismerni a Microsoft Office Project valamely verzióját, de demó változatban ez is hozzáférhető.

Az arculati kézikönyv elektronikusan is bemutatható értékelhető, de amennyiben arra van lehetőség, akkor érdemes a legsikerültebb alkotásokat nyomtatott formában is megjeleníteni.

9. Az átvételéhez szükséges költségek típusai:

- x Know how ára
- x Hospitálás, helyszíni tapasztalatszerzés
- x Utazás
- x Mentorálás, az adaptációs folyamatba ágyazott felkészítés
- x Vezetői és/vagy pedagógus-képzés, továbbképzés
- x Kiadvány, DVD, CD
- Egyéb költség

10. Az átadás-átvétel költségterve:

A leírt "jó gyakorlat" költség típusok szerinti bekerülési költsége, amely nem tartalmazza az adaptációhoz, fenntartáshoz szükséges eszköz igény költségét. A megadott összegek modulárisan is kalkulálhatók, ha szakmai szempontból az indokolt. Az alapmodul költségének azonban a "jó gyakorlat" biztonságos átvételéhez szükséges alapvető átadási költségeket tartalmaznia kell. Fel kell tehát sorolni azokat az összetartozó, egymástól elválaszthatatlan költségelemeket, amelyek az átvétel sikeréhez nélkülözhetetlenek.

Know how ára: 100.000 Ft

Hospitálás, helyszíni tapasztalatszerzés: 100.000 Ft

Utazás: 50.000 Ft

Mentorálás, az adaptációs folyamatba ágyazott felkészítés: 50.000 Ft

Vezetői és/vagy pedagógus-képzés, továbbképzés: 100.000 Ft

Kiadvány, DVD, CD: 100.000 Ft

11. Kapcsolattartó személy:

Neve: Misinszkiné Szőke Nóra
Beosztása: igazgatóhelyettes
Postacíme: 5900 Orosháza, Táncsics u. 2.-4.
Telefonszáma: 0668411362
Mobiltelefon száma: 06205815021
E-mail címe: msnora@tanacsics-ohaza.sulinet.hu